

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่อกกของกลุ่มสตรี ในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

Cost Analysis and the Return on Woven Reed Mats of Women Group in Thung Wang Sub-district, Satuk District, Buriram Province

พจนานุกรม มุลวันดี¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนจากการทอเสื่อกก ผลตอบแทนจากการทอเสื่อกก และวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่อกกของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อย ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า 1) กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 94.32 อายุ 41-45 ปี ร้อยละ 21.59 ระดับการศึกษาประถมศึกษา (ป.6) ร้อยละ 61.36 และประสบการณ์การทอเสื่อกกส่วนใหญ่ 9 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 37.50) จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยที่ทำการทอเสื่อกกเกี่ยวกับเสื่อกกที่ได้จากการทอ พบว่า ในการทอเสื่อกกชุมชนบ้านหนองเกาะน้อยจะมีการทอเสื่อกกแยกตามครัวเรือน แต่รูปแบบในการขายจะมีการขายแบบรวมกลุ่ม โดยจะทอเสื่อกกเป็นลวดลาย เช่น เสื่อกกลายซิด เสื่อกกชิตลายหมี เสื่อกกลายพันเกลียว หลังจากนั้นกลุ่มที่ทอเสื่อกกจะนำเสื่อกกที่ทอได้จำหน่ายให้กับกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเสื่อกก หรือทำการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เอง โดยผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปเสื่อกก เช่น เสื่อพับ ที่รองจานพันเกลียว กระเป๋าถือพันเกลียว แผ่นรองแก้วจากกก และเบาะลายซิด เป็นต้น 3) กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีจำนวนต้นทุนรวมจากการทอเสื่อกกจากจำนวนเสื่อกกที่ทอตลอดปี 31,900 ผืน

มีต้นทุนรวมทั้งสิ้น 6,261,651 บาท ประกอบด้วยต้นทุนผลิต 5,846,951 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 414,700 บาท เมื่อพิจารณาจากผู้ทอเสื่อกก 88 คน พบว่า กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีต้นทุนเฉลี่ยจากการทอเสื่อกก/ผืน 196.29 บาท แยกได้ดังนี้ ต้นทุนผลิต 183.29 บาท/ผืน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 13 บาท/ผืน 4) กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีปริมาณการทอเสื่อกกตลอดทั้งปี 31,900 ผืน และรายได้จากการขาย/ปี 11,165,000 บาท เมื่อพิจารณาจากผู้ทอเสื่อกก 88 คน โดยเฉลี่ยเสื่อกกที่ทอได้/คน/ปี 363 ผืน รายได้จากการขาย/คน/ปี 126,875 บาท และราคาขาย/ผืน 350 บาท และ 5) กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีรายได้จากการขายเสื่อกก/ปี 11,165,000 บาท และมีต้นทุนรวมรวม/ปี 6,261,651 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายได้ดังนี้ 5.1) ต้นทุนผลิต 5,846,951 บาท ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ 4,047,791 บาท ค่าแรงงาน 1,595,000 บาท และค่าใช้จ่ายในการผลิต 204,160 บาท และ 5.2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 414,700 บาท เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ทอเสื่อกก 88 คน พบว่า กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีต้นทุนเฉลี่ยจากการทอเสื่อกก/ผืน 196.29 บาท แยกเป็นค่าวัตถุดิบเฉลี่ย/ผืน 126.89 บาท ค่าแรงงานเฉลี่ย/ผืน 50 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิตเฉลี่ย/ผืน 6.40 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ย/ผืน 13 บาท ส่งผลให้กลุ่มสตรีมีผลการดำเนินงานเป็นกำไรสุทธิ 4,903,349 บาท คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 43.92

คำสำคัญ : การวิเคราะห์ต้นทุน, ผลตอบแทนจากการทอเสื่อกก, กลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งวัง

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรการบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ABSTRACT

This research aimed to study the cost of weaving reed mats, the return on weaving reed mats, and analyze the cost and the return on weaving reed mats of Woman Group in Thung Wang Sub - District, Satuk District, Buriram Province. Data was collected from 88 people in Women Group of Baan NongKohNoi, Thung Wang Sub - district, Satuk District, Buriram Province. The tools used to collect information including depth interview guideline and statistical methods used to analyze data were percentage. The results revealed that 1) Women Group of Baan NongKohNoi were mostly female of 94.32 percent, average aged 41-45 of 21.59 percent, primary education level (Prathom 6) of 61.36 percent and 9-year experience in weaving reed mats of 37.50 percent. 2) From the focus group discussion with Ban NongKoNoi Woman Group who woven reed mats, it was found that in reed mats of Ban NongKoNoi had reed mats by households but sales patterns were grouped sales. The woven reed mats were made in patterns such as Khit reed mats, MeeKhit mats, and twisted mats. After that, the reed mats were sold to reed mats group or processed into products by themselves. The products derived from the processing of reed mats were folded maps, twisted plate mats, the twisted handbags, the twisted glass mats and Khit cushions. 3) Ban NongKohNoi Women's Group had the total cost of

re-woven mats from 31,900 reed weaving mats totaling 6,261,651 baht, consisted of production cost of 5,846,951 baht and operating expenses of 414,700

baht, considering from the 88 people who wove reed mats, the average cost of reed mats/piece of 196.29 baht, was d 183.29 baht /piece and operating cost was 13 baht/piece. The production cost was 183.29 baht/piece and the operating cost was 13 baht/piece. 4) Ban NongKohNoi Women's Group had a total of 31,900 reed mats throughout a year and 11,165,000 baht in sales revenue per year, considering from 88 people who wove reed mats, an average, 363 reed weaves per person per year, sales revenue/ person/year 126,875 baht and selling price 350 baht/piece and 5) Ban NongKohNoi Women's Group had a revenue of 11,165,000 baht for reed mats/year and a total cost of 6,261,651 baht per year, as follows: 5.1) Production cost was of 5,846,951 baht, consisting of 4,047,791 baht, labor cost of 1,595,000 baht and Production cost of 204,160 baht, cost of production is 5,846,951 baht, consisted of 4,047,791 baht of raw materials, 1,595,000 baht of labor and 204,160 baht of production expenses and 5.2) Cost of operation was 414,700 baht, considering the number of 88 people who wove reed mats, it was found that Ban NongKohNoi Woman Group had the average cost of weaving mats/trash 196.29 baht, which were divided to raw materials of an average 126.89 baht, Average labor cost/piece 50 baht, average cost of production/trades 6.40 baht and average operating cost/baht 13 baht, average cost of production/ 6.40 baht a piece. The average operating cost was 13 baht, as a result, in a net profit of 4,903,349 baht, or a net profit margin of 43.92 percent.

Keywords: Cost Analysis, Return on woven reed mats, Women Group in Thung Wang Sub-District

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันกระแสความเจริญและความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมใหม่ อิทธิพลต่าง ๆ มีผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตที่เกิดขึ้นในชุมชนทั้งทางด้านสังคม และวัฒนธรรม ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุ คนเริ่มมีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมใหม่ ๆ ที่เข้ามาอาชีวะเกษตรกรรม การทำไร่ทำนา งานหัตถกรรมพื้นบ้าน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ องค์กรความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง มีคุณค่าหลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาศิลปหัตถกรรม เช่น การทอเสื่อจันทบูร ซึ่งมีเอกลักษณ์ มีชื่อเสียง และมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน (ยุวดี พรธราพงศ์ และคณะ, 2555 : 1) ผู้บริโภคในประเทศต่าง ๆ กำลังนิยมสินค้าที่เป็นธรรมชาติ สินค้าที่อิงกับวัฒนธรรม สินค้าที่ส่งเสริมสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือสินค้าที่ช่วยสนับสนุนชุมชน รวมถึงกระแสความนิยมให้ความเป็นเอเชีย (อภิชาติ วาที, 2556 : 1) ซึ่งการทอเสื่อถือเป็นการศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ การทอเสื่อไว้ใช้สอยเป็นวิถีชีวิตที่ดำเนินสืบเนื่องกันมาในระบบครอบครัว นับตั้งแต่บรรพชนมาจนถึงปัจจุบัน แต่สภาวะสังคมที่เต็มไปด้วยวัตถุนิยม เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตทำให้เกิดแนวโน้มของภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ที่กำลังจะสูญหายไป ซึ่งกลุ่มสตรีเป็นกลุ่มหนึ่งที่ได้สืบสานวัฒนธรรมและยืนหยัดพัฒนาภูมิปัญญาให้เข้มแข็งต้านกระแสค่านิยมใหม่ของสังคมอย่างเหนียวแน่นจนมาถึงวันนี้ (วรรณิศา บุนนาค, 2553 : 35) ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงในด้านการทอเสื่ออก โดยเป็นหัตถกรรมในครัวเรือนของประชาชนในจังหวัดในอดีตมีการทำอย่างกว้างขวาง โดยถือเป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน การทอเสื่ออกส่วนมากจะเน้นใช้ครัวเรือนเป็นหลัก ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและแรงงานในครัวเรือน จึงไม่มีการคิดเรื่องต้นทุน ราคา และค่าใช้จ่าย หรือคิดหาวิธีปรับปรุงกระบวนการผลิต เนื่องจากถือความชำนาญของแต่ละคนเป็นหลักจากการผลิตในครัวเรือน ต่อมาก็ใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ญาติพี่น้องภายในชุมชน ทำให้ปริมาณเสื่ออกมีจำนวนที่มากขึ้น จนเกินความต้องการของชุมชน จึงมีการขายแลกเปลี่ยนแต่ไม่มีการจัดการ ไม่มีการคิดเรื่องต้นทุนการผลิต และราคาขาย เพียงแต่เอาความคิดหรือความต้องการเป็นตัวกำหนดราคา

การทอเสื่ออกของกลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อย ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จะเป็นการทอด้วยกี่ทอเสื่ออก

ธรรมดา ที่เป็นการทอเสื่ออกลายพื้นบ้านดั้งเดิม และพัฒนาสายประยุกต์ขึ้นมาใหม่ ซึ่งกลุ่มสตรีนั้นได้ช่วยกันออกแบบจนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนกับผลิตภัณฑ์เสื่ออก พ.ศ. 2558 ดังนั้น หากกลุ่มสตรีทอเสื่ออกบ้านหนองเกาะน้อย ให้มีความสำคัญในการบริหารการผลิตด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทอเสื่ออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดต้นทุนการผลิตที่ไม่จำเป็น โดยนำระบบต้นทุนการผลิตเข้ามาช่วยจะทำให้กลุ่มสตรีได้รับข้อมูลที่ดียิ่งขึ้นรวมถึงการพัฒนาและปรับปรุงขั้นตอนการผลิตต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มกำไรต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่ออกของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผลลัพธ์ที่ได้ทำให้ชุมชนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับจากการทอเสื่ออกที่แท้จริง ส่งผลให้ชุมชนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการลดต้นทุนจากการทอเสื่ออก ชุมชนเกิดการบริหารจัดการ และการควบคุมต้นทุนจากการทอเสื่ออก และใช้เป็นแนวทางในการกำหนด ราคาขาย เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนจากการทอเสื่ออกของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาผลตอบแทนจากการทอเสื่ออกของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่ออกของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

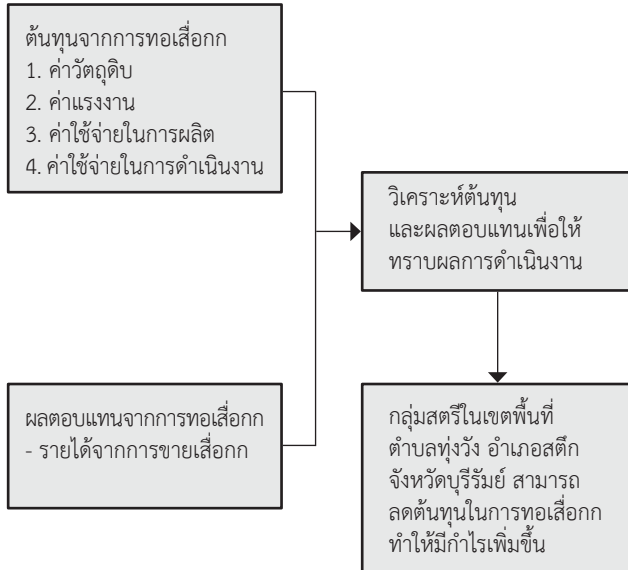
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อย ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 88 คน โดยกลุ่มเป้าหมายได้มาจากการที่กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อย ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกลุ่มสมาชิกที่มีการทอเสื่ออกมากที่สุดในตำบลทุ่งวัง และมีการทอเสื่ออกกันมาอย่างต่อเนื่อง

2. ขอบเขตด้านเวลา ได้แก่ ปีการศึกษา 2559

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ บ้านหนองเกาะน้อย ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่อกของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่อกของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อย ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 88 คน โดยกลุ่มเป้าหมายได้มาจากการที่กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อย ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกลุ่มสมาชิกที่มีการทอเสื่อกมากที่สุดในตำบลทุ่งวัง และมีการทอเสื่อกันมาอย่างต่อเนื่อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวความคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะ

เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ที่อยู่ เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์การทอเสื่อก

ตอนที่ 2 ข้อมูลต้นทุนจากการทอเสื่อก มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนจากการทอเสื่อกและผลตอบแทนการผลิต จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย ต้นทุนจากการทอเสื่อก และผลตอบแทนจากการผลิต

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมจากผู้ทอเสื่อก โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้การสัมภาษณ์ (Interview Guide) ในเก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่อกของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้จากการจำหน่ายเสื่อก

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการรวบรวมค้นคว้า ข้อมูลจากหนังสือ ตำรา วารสาร บทความวิจัย และเว็บไซต์ที่เผยแพร่จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ศึกษาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statist)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนจากการทอเสื่อก ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการทอเสื่อของของกลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อย ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่อของกลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อย ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่อของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 94.32 อายุ 41-45 ปี ร้อยละ 21.59 ระดับการศึกษา ประถมศึกษา (ป.6) ร้อยละ 61.36 และประสบการณ์การทอเสื่ออกส่วนใหญ่ 9 ปีขึ้นไป ร้อยละ 37.50

2. จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยที่ทำการทอเสื่ออกเกี่ยวกับเสื่ออกที่ได้จากการทอ พบว่า ในการทอเสื่ออกชุมชนบ้านหนองเกาะน้อย จะมีการทอเสื่ออกแยกตามครัวเรือน แต่รูปแบบในการขาย จะมีการขายแบบรวมกลุ่ม โดยจะทอเสื่ออกเป็นลวดลาย เช่น เสื่อกลายขีด เสื่อกขิดลายหมี่ เสื่อกลายพันเกลียว หลังจากนั้น กลุ่มที่ทอเสื่ออกจะนำเสื่ออกที่ทอได้จำหน่ายให้กับกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเสื่ออก หรือทำการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เอง โดยผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปเสื่ออก เช่น เสื้อพับ ที่รองจาน พันเกลียว กระเป๋าถือพันเกลียว แผ่นรองแก้ว กรองแก้วจากกก และเบาะลายขีด เป็นต้น

3. กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีจำนวนต้นทุนรวมจากการทอเสื่ออกจากจำนวนเสื่ออกที่ทอตลอดปี 31,900 ผืน โดยมีต้นทุนรวมทั้งสิ้น 6,261,651 บาท ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาเป็นต้นทุนแต่ละชนิดได้ดังนี้ 1.1) ค่าวัสดุดิบเฉลี่ย/ผืน 126.89 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 4,047,791 บาท ประกอบด้วยค่าเส้นกกเฉลี่ย/ผืน 100.91 บาท รวมเป็นเงิน 3,219,029 บาท ค่าเชือกไถล่อนเฉลี่ย/ผืน 10 บาท รวมเป็นเงิน 319,000 บาท ค่าสีเฉลี่ย/ผืน 12.73 บาท รวมเป็นเงิน 406,087 บาท และค่าน้ำเฉลี่ย/ผืน 3.25 บาท รวมเป็นเงิน 103,675 บาท 1.2) ค่าแรงงานเฉลี่ย/ผืน 50 บาท จำนวนเสื่ออกที่ทอตลอดปี 31,900 ผืน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,595,000 บาท ประกอบด้วยค่าแรงจากการ

ทอเฉลี่ย/ผืน 40 บาท รวมเป็นเงิน 1,276,000 บาท ค่าแรงจากการย้อมสีเฉลี่ย/ผืน 6 บาท รวมเป็นเงิน 191,400 บาท และค่าแรงจากการซึ่งเชือกไถล่อนเฉลี่ย/ผืน 4 บาท รวมเป็นเงิน 127,600 บาท 1.3) ค่าใช้จ่ายในการผลิตเฉลี่ย/ผืน 6.40 บาท จำนวนเสื่ออกที่ทอตลอดปี 31,900 ผืน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 204,160 บาท ประกอบด้วย ค่าไฟเฉลี่ย/ผืน 3.53 บาท รวมเป็นเงิน 112,607 บาท และค่าแก๊สเฉลี่ย/ผืน 2.87 บาท รวมเป็นเงิน 91,553 บาท และ 1.4) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ย/ผืน 13 บาท จำนวนเสื่ออกที่ทอตลอดปี 31,900 ผืน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 414,700 บาท ประกอบด้วย ค่าขนส่งเฉลี่ย/ผืน 10 บาท รวมเป็นเงิน 319,000 บาท ค่าถุงแพ็คเฉลี่ย/ผืน 2 บาทรวมเป็นเงิน 63,800 บาท และค่าเชือกเฉลี่ย/ผืน 1 บาท รวมเป็นเงิน 31,900 บาท

4. กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีปริมาณการทอเสื่ออกที่ทอตลอดทั้งปี 31,900 ผืน และมีรายได้จากการขาย/ปี 11,165,000 บาท เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ที่ทอเสื่ออก 88 คน โดยเฉลี่ยมีเสื่ออกที่ทอได้/คน/ปี 363 ผืน รายได้จากการขาย/คน/ปี 126,875 บาท และราคาขาย/ผืน 350 บาท

5. กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีรายได้จากการขาย/ปี 11,165,000 บาท และมีต้นทุนรวม 6,261,651 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผลิต 5,846,951 บาท ประกอบด้วย ค่าวัสดุดิบ 4,047,791 บาท ค่าแรงงาน 1,595,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต 204,160 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 414,700 บาท เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ที่ทอเสื่ออก 88 คน พบว่า กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีต้นทุนเฉลี่ยจากการทอเสื่ออก/ผืน 196.29 บาท โดยแยกได้ดังนี้ ค่าวัสดุดิบเฉลี่ย/ผืน 126.89 บาท ค่าแรงงานเฉลี่ย/ผืน 50 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิตเฉลี่ย/ผืน 6.40 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ย/ผืน 13 บาท ส่งผลให้กลุ่มสตรีมีผลการดำเนินงานเป็นกำไรสุทธิ 4,903,349 บาท คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 43.92

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเสื่ออกของกลุ่มสตรีในเขตพื้นที่ ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีจำนวนต้นทุนรวมจากการทอเสื่ออกจากจำนวนเสื่ออกที่ทอตลอดปี 31,900 ผืน โดยมีต้นทุนรวมทั้งสิ้น 6,261,651 บาท ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาเป็นต้นทุนแต่ละชนิดได้ ดังนี้ 1.1) ค่าวัสดุดิบเฉลี่ย/ผืน 126.89

บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 4,047,791 บาท ประกอบด้วยค่าเสักรกเฉลี่ย/ผืน 100.91 บาท รวมเป็นเงิน 3,219,029 บาท ค่าเชือกไถล่อนเฉลี่ย/ผืน 10 บาท รวมเป็นเงิน 319,000 บาท ค่าสีเฉลี่ย/ผืน 12.73 บาท รวมเป็นเงิน 406,087 บาท และค่าน้ำเฉลี่ย/ผืน 3.25 บาท รวมเป็นเงิน 103,675 บาท 1.2) ค่าแรงงานเฉลี่ย/ผืน 50 บาท จำนวนเสื้อกที่ทอตลอดปี 31,900 ผืน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,595,000 บาท ประกอบด้วยค่าแรงจากการทอเฉลี่ย/ผืน 40 บาทรวมเป็นเงิน 1,276,000 บาทค่าแรงจากการย้อมสีเฉลี่ย/ผืน 6 บาท รวมเป็นเงิน 191,400 บาท และค่าแรงจากการชิงเชือกไถล่อนเฉลี่ย/ผืน 4 บาท รวมเป็นเงิน 127,600 บาท 1.3) ค่าใช้จ่ายในการผลิตเฉลี่ย/ผืน 6.40 บาท จำนวนเสื้อกที่ทอตลอดปี 31,900 ผืน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 204,160 บาท ประกอบด้วย ค่าไฟเฉลี่ย/ผืน 3.53 บาท รวมเป็นเงิน 112,607 บาท และค่าแก๊สเฉลี่ย/ผืน 2.87 บาท รวมเป็นเงิน 91,553 บาท และ 1.4) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ย/ผืน 13 บาท จำนวนเสื้อกที่ทอตลอดปี 31,900 ผืน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 414,700 บาท ประกอบด้วย ค่าขนส่งเฉลี่ย/ผืน 10 บาท รวมเป็นเงิน 319,000 บาท ค่าถุงแพ็คเฉลี่ย/ผืน 2 บาทรวมเป็นเงิน 63,800 บาท และค่าเชือกเฉลี่ย/ผืน 1 บาท รวมเป็นเงิน 31,900 บาทเนื่องจาก ในการทอเสื้อกแต่ละผืนเกษตรกรจะมีต้นทุนที่ใช้ในการทอ ซึ่งประกอบไปด้วยค่าวัสดุดิบ เช่น ค่าเสักรก ค่าเชือกไถล่อน ค่าสี และค่าน้ำ ค่าแรงงาน เช่น ค่าแรงงานจากการทอ ค่าแรงงานจากการย้อมสี และค่าแรงงานจากการ ชิงเชือกไถล่อน ค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ค่าไฟ และค่าแก๊ส และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น ค่าขนส่ง ค่าถุงแพ็ค และค่าเชือก ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้สามารถแยกได้เป็นต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร สอดคล้องกับงานวิจัยของวิศรุต อรุณรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ต้นทุนในการผลิตเสื้อกระจุตประกอบด้วย วัสดุดิบ ค่าแรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งต้นทุนในการผลิตเสื้อกระจุตนั้นจะคิดอยู่บนหลักการ 2 หลักการ คือ หลักบัญชีและหลักผู้ผลิต ซึ่งความแตกต่างระหว่างทั้ง 2 หลักการ คือ หากคิดต้นทุนในการผลิตตามหลักผู้ผลิตจะไม่มี การคิดต้นทุน ในส่วนของค่าแรงเพราะผู้ผลิตไม่มีการจ้างแรงงาน แต่จะใช้แรงงานในครอบครัว และจะไม่มีการคิดต้นทุนในส่วนของราคาของเครื่องรีดกระจุตด้วยแรงงานคน เพราะผู้ผลิตไม่เข้าใจในเรื่องของค่าเสื่อมราคา จึงไม่ได้มีการประมาณประโยชน์จากเครื่องรีดกระจุตด้วยแรงคน หากคิดต้นทุนการผลิตเสื้อกระจุตตามหลักบัญชีพบว่า เสื้อกระจุต ขนาด 60 × 200 ซม. มีต้นทุนในการผลิตต่ำที่สุดคือ 59.28 บาทต่อผืน มีราคาขายอยู่ที่ 30 บาทต่อผืน มีอัตรากำไร (ขาดทุน) สุทธิร้อยละ -97.60 และอัตรากำไร

(ขาดทุน) ต่อต้นทุนร้อยละ -49.39 แต่หากคิดต้นทุนในการผลิตเสื้อกระจุตตามหลักผู้ผลิต พบว่า เสื้อกระจุตขนาด 100 × 100 ซม. มีต้นทุนในการผลิตต่ำที่สุดคือ 11.06 บาทต่อผืน มีราคาขายอยู่ที่ 25 บาทต่อผืน มีอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 55.76 และอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ 126.04 ตามลำดับและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญากร ไร่สง และคณะ (2559 : 159) ที่พบว่า กลุ่มพมมรุ่งเสื้อกและงานหัตถกรรมจากการเข้าสำรวจข้อมูลในพื้นที่แหล่งผู้ผลิตได้กำหนดลวดลายเฉพาะถิ่นมีทั้งหมดมีจำนวน 6 ลวดลาย จากนั้นจึงใช้กรอบความคิดแนวทางการศึกษาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านด้านความงามมาเป็นแนวคิดในการวิเคราะห์เมื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายเฉพาะถิ่นจำนวนด้านละ 3 ท่าน ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรนำเอาลวดลายที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ลวดลายผีเสื้อ และรองลงมาคือ ลวดลายปราสาทเขาพมมรุ่งมาผสมผสานร่วมกันในการออกแบบลวดลายเฉพาะถิ่นการวิเคราะห์ขั้นตอนการประเมินรูปแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จากงานทอเสื้อกที่ได้จากการสรุปลวดลายเฉพาะถิ่นโดยการเข้าสำรวจข้อมูลความต้องการรูปแบบของสินค้าในพื้นที่แหล่งผู้ผลิตนำมาสร้างแบบร่างและผ่านกระบวนการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมจำนวน 3 รูปแบบ ได้แก่ ตะกร้าใส่ถุงพลาสติกที่ใช้แล้วกล่องใส่ผ้าเช็ดตัว และกระเป๋าใส่ของชนิดพับเก็บ จากผลการประเมินพบว่า มีค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจเท่ากับ 4.53, 4.11 และ 3.65 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลิตภัณฑ์มีค่าเท่ากับ 0.51, 0.54 และ 0.56 ตามลำดับ และมีความพึงพอใจของผู้จำหน่ายและผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์จากวัสดุเสื้อกโดยใช้ลวดลายเฉพาะถิ่นที่ได้ออกแบบแล้ว พบว่า ตะกร้าใส่ถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

2. จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยที่ทำการทอเสื้อกเกี่ยวกับเสื้อกที่ได้จากการทอ พบว่า ในการทอเสื้อกชุมชนบ้านหนองเกาะน้อยจะมีการทอเสื้อกแยกตามครัวเรือน แต่รูปแบบในการขายจะมีการขายแบบรวมกลุ่ม โดยจะทอเสื้อกเป็นลวดลาย เช่น เสื้อกลายซิด เสื้อกขิดลายหมี เสื้อกลายพันเกลียว หลังจากนั้นกลุ่มที่ทอเสื้อกจะนำเสื้อกที่ทอได้จำหน่ายให้กับกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเสื้อก หรือทำการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เอง โดยผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปเสื้อก เช่น เสื้อพับ ที่รองจาน พันเกลียว กระเป๋าถือพันเกลียว แผ่นรองแก้ว กรองแก้วจากก และเบาะลายซิด เป็นต้น เนื่องจาก ในการทอเสื้อกชุมชนมีการทอแยกตามครัวเรือน ซึ่งทำให้เห็นถึงกิจกรรมที่คนในครัวเรือนได้ทำร่วมกัน นอกจากนั้นในการทอเสื้อกชุมชนยังมีการทอ

เสื้อผ้าหลากหลายลวดลาย เช่น เสื้ออกกลายขีด เสื้ออกกลายลายหมี่ เสื้ออกกลายพันเกลียว และมีการนำเสื้อที่ทอไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์นั้น ๆ เช่น เสื้ออพับ ที่รองงานพันเกลียว กระเป๋าถือพันเกลียว แผ่นรองแก้ว กรองแก้วจากกก และเบาะลายขีด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิฑูรย์ เป็นกระโทก (พระมหา) (2551 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการผลิตเสื้ออกของชุมชน จังหวัดนครราชสีมา ในอดีตมีการสืบทอดกระบวนการผลิตจากผู้สูงอายุหรือผู้มีความรู้เกี่ยวกับการทอเสื้อ สั่งสอน และแนะนำวิธีการทอเสื้อให้กับลูกหลานเกิดการเรียนรู้เองโดยใช้ก้นมือแบบนั่งกับพื้น วัสดุที่ใช้ทอเสื้อในอดีตมีอยู่ 2 ชนิด คือ เส้นยืนใช้ปอกระเจา และเส้นนอนหรือเส้นฟุ้งใช้ต้นกกเหล็ยไม่มีรอยย้อมสีมีรูปแบบเป็นสีเหล็ยผืนผ้าอุปกรณ์การผลิตต่าง ๆ ในช่วงหลังมีองค์ประกอบต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นเป็นอุปกรณ์การผลิตมี 3 รูปแบบ คือ แบบกรอบสีเหล็ยดั้งเดิม แบบกรอบสีเหล็ยมยกลูเสื่อหมุนได้ แบบประกอบเป็นส่วนจากก้นนอน ก้นนั่งเก้าอี้ เส้นยืนปัจจุบันใช้เส้นปอปางและเชือกไถล่อน ส่วนเส้นนอนใช้กกกลมและกกเหล็ยมีการย้อมสีเส้นกก และมีลวดลายเพิ่มมากขึ้นเดิมี 5 ลวดลาย คือ ลายหมากจับ ลายเรียบ ลายริ้วสลับ ลายตาราง และลายเสื้อห้อง ปัจจุบันมี 11 ลวดลาย คือ ลายตัวอักษร ลายดอก ลายผีเสื้อ ลายไทยใหญ่ ลายขนาคลายสอดห่วง ลายมัดย้อม ลายผสม น้ำไหลข้าวหลามตัด ลายขีด ลายเกล็ดเต่า และลายราชพฤกษ์ สีที่ใช้ในการย้อมเส้นกกในอดีตใช้สีจากธรรมชาติปัจจุบันนิยมใช้สีเคมีหรือสีวิทยาศาสตร์ วัตถุประสงค์การผลิตเสื้ออกในอดีตทอขึ้นมาเพื่อใช้ในครัวเรือนแลกเปลี่ยนสิ่งของ และถวายพระเท่านั้น แต่ปัจจุบันเป็นการผลิตเพื่อสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้านและเพื่อยังชีพโดยมุ่งเน้นการผลิตเชิงพาณิชย์หรือผลิตเพื่อจำหน่าย การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการพัฒนาเสื้ออกเชิงพาณิชย์ จังหวัดนครราชสีมา 1) ผลิตภัณฑ์เสื้ออพับพบว่า ชาวบ้านใช้เสื้ออกมาตัดเป็นส่วน ๆ แล้วนำมาเย็บติดกับตามจำนวนพับที่ต้องการ เรียกว่า เสื้ออพับ 2) ผลิตภัณฑ์กระเป๋าทอพบว่า ชาวบ้านนำเสื้ออกมาตัดเป็นชิ้นตามแบบประกอบด้วยด้านหน้า ก้นกระเป๋าด้านหลัง ฝาปิด และด้านข้างทั้ง 2 ด้านนำทุกส่วนมาเย็บประกอบเป็นตัวกระเป๋ใส่หูหิ้ว หรือสายสะพาย 3) ผลิตภัณฑ์ที่รองแก้วพบว่า ชาวบ้านนำเสื้อมาตัดเป็นรูปสี่เหล็ยม ใช้ผ้าทำขอบเย็บก้นริมจนรอบ 4) ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก พบว่า ชาวบ้านนำเส้นกกที่แห้งมาทอหรือสานเป็นรูปหมวกขนาดเล็ก เพื่อใช้ประกอบกับห่วงสำหรับทำพวงกุญแจ และ 5) กล่องใส่กระดาษทิชชู พบว่า มีการทำกล่องกระดาษทิชชู 2 รูปแบบ คือ กล่องทิชชูทรงกลม

และทรงสี่เหล็ยม โดยตัดเสื้อเป็นตัวใส่กระดาษทิชชูเป็นฝา และเป็นฐานกล่อง แล้วนำมาเย็บประกอบกันเป็นกล่องกระดาษทิชชู

3. กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีปริมาณการทอเสื้ออกที่ทอตลอดทั้งปี 31,900 ผืน และมีรายได้จากการขาย/ปี 11,165,000 บาท เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ที่ทอเสื้ออก 88 คน โดยเฉลี่ยมีเสื้ออกที่ทอได้/คน/ปี 363 ผืน รายได้จากการขาย/คน/ปี 126,875 บาท และราคาขาย/ผืน 350 บาทเนื่องจาก ผู้ซื้อให้ความสนใจและความสำคัญกับผลิตภัณฑ์จากเสื้ออกเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากเสื้ออกที่ทอออกมากลุ่มสตรีสามารถขายได้ทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่หันมานิยมผลิตภัณฑ์ที่ทำจากธรรมชาติ และเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากชุมชนกันมากขึ้น ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้จากการทอเสื้ออกมากขึ้น นอกจากนั้นในการทอเสื้ออกกลุ่มสตรียังมีการคิดลวดลายสวยๆ ที่ทันสมัย หรือลายใหม่ๆ แปลกๆ ออกมาเพื่อเป็นการดึงดูดใจผู้ซื้อทำให้ผู้ซื้อมีความสนใจและ มีความต้องการในการซื้อเพิ่มมากขึ้น และมีการทอเสื้ออกที่มีคุณภาพที่ผู้ซื้อสามารถซื้อไปใช้ได้นาน ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี บาระพรม (2553 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า พฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เสื้ออกของลูกค้มาจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เลือกเพราะว่าคุณภาพ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ประเภทของเสื้ออกที่เลือกซื้อคือ เสื้อปุนนอนแบบธรรมดา จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 สีของเสื้ออกที่เลือกซื้อคือ สีแดงเลือดหมู จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 มีจุดประสงค์ในการเลือกซื้อเสื้ออกเพื่อนำไปจำหน่ายต่อจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 และผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อเสื้ออกมากที่สุดคือ ญาติ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 ลูกค้มักซื้อเสื้ออกปีละ 1 ครั้ง จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 โดยต้องการให้กลุ่มเสื้ออกจัดจำหน่าย ณ ร้านค้าชุมชน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 สำหรับแหล่งที่ทำให้รู้จักเสื้ออกของกลุ่มก็คือ บุคคลที่รู้จักเป็นผู้แนะนำจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 ผลการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า ลูกค้ที่ซื้อหรือเคยซื้อผลิตภัณฑ์เสื้ออก ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เสื้ออกจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์โดยรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ เหตุผลที่เลือกซื้อเสื้ออก ประเภทของเสื้ออกที่

เลือกซื้อ ลวดลายเลือกที่เลือกซื้อ สีของเลือกที่เลือกซื้อ จุดประสงค์ในการเลือกซื้อเลือก ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อเลือก สถานที่ที่ต้องการให้กลุ่มเลือกจัดจำหน่าย และแหล่งที่ทำให้รู้จักเลือกของกลุ่ม

4. กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีรายได้จากการขาย/ปี จำนวน 11,165,000 บาท และมีต้นทุนรวม จำนวน 6,261,651 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผลิต 5,846,951 บาท ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ 4,047,791 บาท ค่าแรงงาน 1,595,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต 204,160 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 414,700 บาท เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ที่ทอเลือก จำนวน 88 คน พบว่า กลุ่มสตรีบ้านหนองเกาะน้อยมีต้นทุนเฉลี่ยจากการทอเลือก/ผืน จำนวน 196.29 บาท โดยแยกได้ดังนี้ ค่าวัตถุดิบเฉลี่ย/ผืน 126.89 บาท ค่าแรงงานเฉลี่ย/ผืน 50 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิตเฉลี่ย/ผืน 6.40 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ย/ผืน 13 บาท ส่งผลให้กลุ่มสตรีมีผลการดำเนินงานเป็นกำไรสุทธิ จำนวน 4,903,349 บาท คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 43.92 เนื่องจากในการดำเนินการทอเลือก กลุ่มสตรีจะมีการคำนวณต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทอเลือกเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดราคาขายเลือก และมีการกำหนดราคาขาย โดยการต้นทุนและค่าใช้จ่ายเป็นแนวทาง ส่งผลให้กลุ่มมีผลการดำเนินงานเป็นกำไรสุทธิ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภาวรณ ต้นหยง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทน พบว่า ขาดทุนแต่ยังสามารถทำการผลิตได้ เนื่องจากแรงงานที่ใช้ผลิตเป็นแรงงานของตนเองและยังเหลือค่าตอบแทนให้กับแรงงานบ้าง ในการวิเคราะห์ทางการเงินกำหนดอายุโครงการ 10 ปี ใช้อัตราคิดลดตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะยาวร้อยละ 7.62 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 499,782 บาท มีอัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) เท่ากับ 1.15 อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับร้อยละ 84 โดยมีระยะเวลาคืนทุนคือ 8 ปี 9 เดือน 15 วัน ในการวิเคราะห์ความอ่อนไหว สมมติให้ราคาสินค้าลดลงร้อยละ 10 หรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 พบว่า โครงการยังมีความคุ้มค่าในการลงทุนอยู่ ทางด้านปัญหาและอุปสรรค พบว่า มีปัญหาในด้านวัตถุดิบไม่เพียงพอการผลิตใช้เวลานาน ขาดแคลนผู้ชำนาญในการตัดเย็บแปรรูปเงินทุนที่ใช้หมุนเวียนของกลุ่มไม่เพียงพอ ความไม่แน่นอนทางการตลาดจึงทำให้การดำเนินงานของทางกลุ่มยังมีข้อจำกัดอยู่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของชนากานต์ ชัยรัตน์ (2553 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สไบใหญ่มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 174.93 สไบกลางมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ

ร้อยละ 439.79 ผ้าพันคอมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 298.10 ผ้าถุงมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 2,058.91 ผ้าห่มมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 344.88 เสื้อปักนกมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ ร้อยละ 98.28 เสื้อปกายะยอสู่นมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 161.28 เสื้อก๊กมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 342.00 กางเกงโจงกระเบนมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 172.07 มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิที่อัตราคิดลด ร้อยละ 6.375 มีค่าเท่ากับ 543 ซึ่งจะมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธนาคารกรุงไทย ดัชนีความสามารถในการทำกำไรเท่ากับ 50.83 และใช้ระยะเวลาคืนทุนประมาณ 2 เดือน 7 วัน จากการวิเคราะห์พบว่า ทางกลุ่มมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง จึงทำให้กำไรสุทธิที่ได้รับค่อนข้างต่ำ และบางครั้งมีการขาดเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม เนื่องจากต้องซื้อวัตถุดิบล่วงหน้าให้เพียงพอกับปริมาณการผลิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ชุมชนบ้านหนองเกาะน้อยสามารถนำต้นทุนและผลตอบแทนไปใช้เป็นแนวทางในการลดต้นทุนจากการทอเลือก

1.2 ผู้นำชุมชนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารชุมชน เพื่อการบริหารชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

2.1 ควรศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอเลือกในหลายๆ พื้นที่เพื่อนำผลจากการศึกษามาเปรียบเทียบกับการศึกษาในครั้งนี้

2.2 การทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในจังหวัดอื่นๆ หรือเขตพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้เกิดความครอบคลุม ซึ่งจะทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการพัฒนาที่แตกต่างกันออกไป

เอกสารอ้างอิง

- ชนากานต์ ชัยรัตน์. (2553). **ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตภัณฑ์ผ้าหมักโคลนย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มทอผ้าบ้านนาต้นจันท์ ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุโขทัย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บข.ม. (การบัญชี).** เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุวดี พรธารางค์ และคณะ. (2555). **กระบวนการและรูปแบบของเสื่อกกเพื่อพัฒนาสู่การออกแบบเฟอร์นิเจอร์แนวศิลปะไทยร่วมสมัย. รายงานการวิจัย คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.**
- ราตรี บาระพรหม. (2553). **พฤติกรรมการณ์ซื้อผลิตภัณฑ์กักของลูกค้าจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ).**มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วรรณัทธ์ บุนนาค. (2553). **สภาพปัจจุบันปัญหา และแนวโน้มบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทย. รายงานการวิจัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.**
- วิศรุตา อรุณรัตน์. (2550). **ต้นทุนและผลตอบแทนการทำเสื่อกระจูดของกลุ่มเสื่อกระจูดทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บข.ม. (การบัญชี).** เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิฑูรย์ เป็นกระโทก(พระมหา). (2551). **การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการพัฒนาเสื่อกกเชิงพาณิชย์ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศศ.ม (วัฒนธรรมศาสตร์).** มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โสภารวรรณ ต้นหยง. (2547). **การวิเคราะห์ทางการเงินในการลงทุนผลิตสินค้าหัตถกรรมของกลุ่มทอเสื่อกกเสม็ดงาม อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์เกษตร).** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อภิชาติ วาที. (2556). **การพัฒนามาตรฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา : กลุ่มอาชีพทอเสื่อกกในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอทะเลเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา. รายงานการวิจัยสถาบันการต่างประเทศ เทเวศวงศ์วิโรปการ.กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ.**
- อัษฎางค์ รอไธสง และคณะ. (2559). **“การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ลวดลายเฉพาะถิ่นงานทอเสื่อกกกลุ่มพนมรุ้งเสื่อกกและหัตถกรรม อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์.” วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร.เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2559. 7(2) : 159-169.**